

בש"פ 6642/19 - ישראל קקון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 6642/19

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: ישראל קקון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב יפו
בת"פ 50596-07-19 שניתנה ביום 3.10.2019 על
ידי כבוד השופט א' הימן

תאריך הישיבה: כ"ה בתשרי התש"ף (24.10.2019)

בשם העורר: עו"ד ווליד כבוב
בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט א' הימן) מיום 3.10.2019 במ"ת 50596-07-19, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

2. ביום 21.7.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו עבירות של החזקת נשק (שתי עבירות) - עבירה לפי סעיף 144(א) בחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); נשיאת נשק - עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא בחוק העונשין; וירי מנשק חם - עבירה לפי סעיף 340(א) בחוק העונשין.

בתמצית ייאמר, כי ביום 7.7.2019 העורר נפגש עם שני הנאשמים האחרים בכתב האישום, בכדי למכור להם אקדח הזנקה שהוסב לירי תחמושת מסוג קליעים 9 מ"מ, אשר היה בחזקת העורר שלא כדין. לצורך המכירה, העורר פגש את אחד הנאשמים במטרה לבדוק את טיבו של האקדח טרם הרכישה. לצורך כך, ביצעו השניים ירי באקדח באזור מגורים. לאחר ביצוע הירי, העורר נפגש עם שני הנאשמים האחרים בצד הדרך, ומסר להם את האקדח.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים, לאור קיומן של ראיות לכאורה לכתב האישום, וקיומה של חזקת מסוכנות סטטוטורית. בנוסף, צוין בבקשה כי מסוכנות העורר מתחדדת לנוכח הקלות בה השיג את הנשק, הירי בתוככי שכונת מגורים, ומאחר שמחומר החקירה עולה כי מצוי ברשותו אקדח נוסף שטרם נתפס בידי המשטרה.

העורר אישר כי קיימות ראיות לכאורה לכתב האישום, אך ביקש לשחררו לחלופת מעצר או להורות על מעצרו בפיקוח באיזוק אלקטרוני.

4. בעניינו של העורר נערכו שני תסקירים. מהתסקיר הראשון עולה כי העורר נעדר עבר פלילי, אך נראה כי אינו מכיר במשמעות התנהגותו וחומרת מעשיו ונמנע מלדון בבחירותיו, באחריותו ובנסיגתו לדפוסים "שוליים וכוחניים". שירות המבחן התרשם כי המפקחות המוצעות לחלופת מעצר הבית - אשתו, אחותו וחמותו של העורר - יתקשו לצפות התנהגות בעייתית מצדו ולדווח במקרה של הפרה. משכך, נמנע שירות המבחן מהמלצה לשחרר את העורר למעצר בית.

בתסקיר השני נבחנה חלופת מעצר באיזוק אלקטרוני, בפיקוחם של אחיו וגיסו של העורר. שירות המבחן התרשם כי מדובר באנשים רציניים ואכפתיים, אך עלה ספק אם הם מודעים לדפוסים העבריינות שהעורר אימץ ואם ביכולתם לצפות התנהגות בעייתית מצדו. בסופו של דבר, אף בתסקיר השני שירות המבחן לא בא בהמלצה למעצר בפיקוח אלקטרוני.

5. בהחלטת בית המשפט מיום 3.10.2019 נקבע כי העורר יעצר עד תום ההליכים נגדו. במסגרת ההחלטה, בית משפט קמא ציין כי התלבט בהחלטתו - מצד אחד העורר הוא אדם צעיר, ללא עבר פלילי, בעל משפחה ובעל עסק, אשר עצור לראשונה בחייו כבר חודשיים. מנגד, מדובר בעבירה של החזקה ומכירה של נשק קטלני שיש בה סיכון רב לציבור. בשורה התחתונה, חומרתה של העבירה, המלצותיו השליליות של שירות המבחן, וחוסר שיתוף הפעולה של העורר עם חוקרי המשטרה - הכריעו את הכף, ובית המשפט הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

6. מכאן הבקשה שלפניי. בא כוח העורר הצביע על מקרים אחרים, חמורים יותר לשיטתו, בהם הורה בית המשפט על שחרור לחלופת מעצר, והדגיש כי לעורר אין עבר פלילי, וכי ניתן להקהות עוקצו של סיכון במעצר בפיקוח אלקטרוני.

7. לא אכחד כי אף אני התלבטתי בתחילה בעניינו של העורר, אך לסופו של יום, ולאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות, מצאתי כי יש לדחות את הערר.

נקודת המוצא היא שבעבירות נשק בכלל, ובעבירות סחר בנשק בפרט, קיימת מסוכנות המצדיקה מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח, ואשר לא ניתן לרוב להפיג באמצעות חלופת מעצר, אלא בנסיבות חריגות (בש"פ 399/14 מנשה נ' מדינת ישראל, פס' 5 (22.1.2014); בש"פ 6145/16 אבוחצירא נ' מדינת ישראל (15.9.2016); בש"פ 8226/18 מדינת ישראל נ' מחאמיד (20.11.2018); בש"פ 969/19 אלטורי נ' מדינת ישראל (14.2.2019)). נקודת מוצא זו מעבירה את הנטל אל הנאשם להראות מדוע יש להחיל בעניינו את החרג.

המחוקק לא ראה את המעצר בפיקוח אלקטרוני כתרופה מיידית למעצר מאחורי סורג ובריח. זאת ניתן ללמוד מדרישתו ל"טעמים מיוחדים שיירשמו" מקום בו בית המשפט מורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות נשק. כך עולה מהוראת סעיף 22ב(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, אשר מפנה אל העבירות המקימות חזקת מסוכנות והמנויות בסעיף 21(א)(1)(ג); שס"ק (2) בו מפנה בתורו אל "עבירת בטחון כאמור בסעיף 35(ב)", אשר מפנה בתורו אל "סימן ב' או סימן ד' בפרק ז' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וכן סעיפים 143, 144, 146 ו-147 לחוק האמור" וכך הגענו אל עבירות הנשק.

לצד חומרנה של עבירת הנשק, המקימה עילת מסוכנות סטטוטורית, נבחנות אף נסיבותיו האישיות של הנאשם המעידות על רמת המסוכנות שלו. לא אחת נאמר בפסיקה שהמסוכנות היא "נגזרת של העושה והמעשה" (ראו בש"פ 3199/19 מדינת ישראל נ' וינברג, פס' 14 (7.5.2014)). דהיינו, יש מקום לבחינה פרטנית של נסיבות המקרה, תוך מתן משקל לנאשם המסוים העומד בפני בית המשפט.

לעורר אין עבר פלילי. במצב הדברים הרגיל, מקום בו מדובר באדם נורמטיבי, שזה לו מעצרו הראשון ויש להניח כי עקב כך הפנים את לקחו, ראוי לשקול חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני. אלא שמכלול הנסיבות האופפות את המקרה שבפנינו, מטה את הכף חזרה אל נקודת המוצא:

(-) המדובר בעבירה של סחר בנשק, להבדיל מעבירה של החזקת נשק.

(-) הקלות והאדישות בה ביצע העורר את "ניסוי הירי" בשטח בנוי, כדבר של מה בכך, מעידה על ניסיון קודם, ומכל מקום, מהווה תוספת של ממש לעבירה של הסחר בנשק.

(-) על פי עובדות כתב האישום, היה זה הנאשם 1 שפנה אל העורר וביקש לרכוש ממנו אקדח. הדבר מעיד על נגישותו של העורר לנשק, ועל היותו כתובת לפנייתו של הנאשם 1.

(-) הדבר מעיד גם על קשריו של העורר לגורמים שוליים ועברייניים. וזאת יש לדעת, כי הנאשם 1, משה בן משה, הוא בעל עבר פלילי נכבד, ואפנה את הקורא לע"פ 106/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (30.1.2018), שם מתוארים מעלליו.

(-) העורר שמר על שתיקה בחקירתו בכל הנוגע לנושא הנשק. כידוע, לשתיקת הנאשם יש נפקות הן במישור הראייתי, והן במישור עילת המעצר, במובן זה שהשתיקה עשויה לחזק את עילת המסוכנות (בש"פ 8638/96 קורמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 200, 206 (1996); בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל (10.3.2011)).

(-) משיחותיו של העורר עם הנאשם 1 משתמע כי יש בחזקתו של העורר אקדח נוסף (לנפקות אי תפיסת הנשק ראו בש"פ 3842/10 זועבי נ' מדינת ישראל (15.5.2010); בש"פ 6088/18 בללו נ' מדינת ישראל (23.12.2018)).

(-) שירות המבחן שלל פעמיים אפשרות לחלופת מעצר.

עמוד 3

8. על רקע מכלול הנסיבות כמפורט לעיל, נקודת המוצא היא גם נקודת הסיום. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ב' בחשון התש"ף (31.10.2019).

שׁוֹפֵט
